
Navs bedriftsundersøkelse 2025: Stor mangel på folk med fagbrev

© Nav mai 2025

EIER

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 354
8601 Mo i Rana

Rapporten er tilgjengelig på
www.nav.no/omverdensanalyse

ISBN: 978-82-551-2550-1
ISSN: 1891-005X

Navs bedriftsundersøkelse 2025: Stor mangel på folk med fagbrev

Av: Othilde Skjøstad, Johannes Sørbø og Kristian Harald Myklathun ¹

Nav-rapport 2025: 4

¹ Takk til analyse- og statistikk-kontaktene ved alle Navs fylkeskontor for bidraget til gjennomføring av datainnsamlinga for undersøkinga.

Innhold

1. Sammendrag	5
2. Innledning	6
Datagrunnlag	6
3. Hovedresultater	8
1 av 5 bedrifter har rekrutteringsproblemer	8
Mangler totalt 39 000 ansatte	9
Størst etterspørsel etter arbeidskraft innen yrkesgruppen helse, pleie og omsorg	11
4. Stor mangel på folk med fagbrev	13
5. Lave sysselsettingsforventinger fremover	16
Størst optimisme i Nordland, Telemark og Troms	17
Mange optimistiske industribedrifter	17
6. Stor variasjon i mangel på arbeidskraft	20
Størst mangel på arbeidskraft i helse- og sosialtjenester	20
Mangler 5 300 personer i varehandel	21
Redusert mangel i bygg og anlegg	21
Mangel på arbeidskraft innen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	21
Blandet bilde i industrien	21
7. Referanser	23
8. Tabellvedlegg	24
9. Metodisk vedlegg	28
Estimeringsmodell	28
Innsamling av data	28
Vekting	28
Usikkerhet	29
Spørreskjema	32

1. SAMMENDRAG

Navs bedriftsundersøkelse 2025 kartlegger etterspørselen etter og mangelen på arbeidskraft i Norge. Den estimerte mangelen er på 39 000 personer, med størst mangel innen helse- og sosialtjenester (11 450 personer). Grunnet færre bedrifter i utvalget fra kommunale helsetjenester i år tror vi estimatet for helse- og sosialtjenester er noe lavt sammenlignet med i 2024.

1 av 5 virksomheter opplever rekrutteringsproblemer, hovedsakelig grunnet for få kvalifiserte søkere. Mangel på arbeidskraft er mest utbredt i Vestland, Rogaland og Oslo, men relativt størst i Troms målt med Navs stramhetsindikator. Arbeidsmarkedet i Østfold er minst stramt.

Størst mangel på arbeidskraft er det innen helseyrkene, som helsefagarbeidere og sykepleiere, og blant fagarbeidere som elektrikere og sveisere. Mangelen er

også betydelig for yrkesgruppene i industrien, og i bygg og anlegg.

En nyhet i årets undersøkelse er at det også kartlegges mangel på arbeidskraft fordelt etter utdanningsbakgrunn. Resultatene viser at det er størst mangel på personer med yrkesfaglig utdanning, særlig innen mekaniske fag og pleie- og omsorg. Samtidig viser resultatene at kompetansemangelen er bredt sammensatt, og at det trengs både flere med høyere utdanning og flere fagarbeidere.

Sysselsettingsforventningene blant virksomhetene er uendret fra 2024. Nettoandelen virksomheter som forventer økt bemanning er 11 prosent. Det er optimisme i deler av industrien og innen IT, og det er også en tydelig bedring i sysselsettingsforventningene innen bygge – og anleggsbransjen.

2. INNLEDNING

Norsk økonomi har de siste årene vært preget av svak økonomisk vekst. Samtidig er bildet sammensatt, og deler av norsk økonomi har gått bra. Oljeinvesteringene har vært svært høye de siste årene, noe som har gitt høy aktivitet i petroleumsindustrien. Kronekursen har vært svak. Det er bra for eksportrettet virksomhet. På den annen side har boliginvesteringene falt kraftig de siste årene som følge av høyere rente og høy inflasjon. Det siste året har imidlertid boligprisene økt igjen, noe som sammen med utsikter til lavere rente kan gi forventninger om bedre tider i bygg og anlegg. Fremover er det også ventet stor vekst i offentlige investeringer, særlig til forsvar. Samtidig er det nå stor usikkerhet rundt utviklingen internasjonalt, som også kan ramme norske bedrifter på ulike måter.

De siste årene har også arbeidsledigheten vært svakt økende. Likevel er arbeidsledigheten fremdeles på et lavt nivå i et historisk perspektiv. Med unntak av de siste tre årene har ikke arbeidsledigheten vært lavere siden årene før finanskrisen i 2008. Etterspørselen etter arbeidskraft har også holdt seg høy, selv om det ble lyst ut noe færre ledige stillinger i første kvartal i år enn i tilsvarende periode i fjor.

Bedriftsundersøkelsen kartlegger etterspørselssiden av arbeidsmarkedet. Undersøkelsen gir et øyeblikksbilde av virksomhetenes etterspørsel etter arbeidskraft, og gir innsikt i eventuelle problemer med å skaffe den etterspurte kompetansen. Årets undersøkelse kartlegger for første gang også hvilke typer utdanning bedriftene mangler folk innen, i tillegg til hvilke yrkesbakgrunner de mangler.

Informasjonen om virksomhetene sitt behov for ulike typer arbeidskraft, og hvilke stillinger det er vanskelig å få kvalifiserte søkere til, blir brukt til å estimere mangelen på arbeidskraft nasjonalt. Kunnskap om hvilken kompetanse arbeidsgiverne har problemer med å få tak i gir viktig informasjon om arbeidsmarkedet. Denne kunnskapen er også viktig for at Nav skal kunne yte god service overfor arbeidssøkere og arbeidsgivere. Selv om undersøkelsen gir et øyeblikksbilde, vil vi ved å se på utviklingen over flere år

også kunne fange opp strukturelle problemer knyttet til kompetanse på arbeidsmarkedet. Noen typer kompetanse er det stor mangel på år etter år, mens andre typer kompetanse sjelden er utfordrende å få tak i.

Undersøkelsen gir i tillegg innsikt i virksomhetene sitt bemanningsbehov fremover gjennom Navs sysselsettingsbarometer, som viser om virksomhetene venter å øke, redusere eller å ha like mange ansatte det kommende året. Virksomhetenes forventninger til framtidig sysselsetting tar temperaturen i arbeidsmarkedet og gir en pekepinn på hvilken utvikling virksomhetene forventer fremover.

Datagrunnlag

Bedriftsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse som blir gjennomført blant et representativt utvalg av offentlige og private virksomheter i hele landet. Utvalget trekkes fra Enhetsregisteret, blant virksomheter med tre eller flere ansatte. I 2025 er undersøkelsen gjennomført i perioden 05.02.25 til 14.03.25. Det 11 311 virksomheter som har svart på undersøkelsen, og de utgjør 76 prosent av virksomhetene som ble trukket ut til å svare.

Spesielt om utvalget i 2025

Utvalget er trukket for å være representativt på to-sifrer næringsnivå i hvert fylke. Utvalget er representativt på dette nivået, men fra år til år kan det oppstå enkelte variasjoner i hvordan ulike undernæringer er representert i utvalget, samt i hvilke bedrifter som faktisk svarer på undersøkelsen.

I 2025 har sammensetningen av virksomheter på lavere nivå i næringsfordelingen endret seg i enkelte næringer sammenlignet med i 2024. Særlig gjelder dette innenfor næringen helse- og sosialtjenester.

I 2025 består utvalget av like mange virksomheter som i 2024, men litt færre virksomheter innen undernæringerne 87.102 (somatiske sykehjem), 86.901 (hjemmesykepleie) og 86.101 (alminnelige somatiske sykehus) enn i fjor, og flere virksomheter fra andre

delar av næringen. Særlig stor er økningen av 88.911 (barnehager).

Virksomheter i de næringene det er litt få av, pleier å være viktige for mangelen av helseyrker som sykepleiere og helsefagarbeidere. Fordi det vanligvis er virksomheter i helse- og sosialtjenester som i størst grad oppgir at de mangler ansatte, kan endringer i sammensetningen av virksomheter i denne næringen medføre at estimert mangel på arbeidskraft blir noe lavere i 2025 enn det ville vært med samme sammensetning som i 2024. Samlet sett for hele landet, er utslaget innenfor feilmarginen som generelt er forbundet med utvalgsundersøkelser.

I de enkelte fylkene er utslaget ulikt, og særlig i Trøndelag, Nordland og Møre og Romsdal ser estimatet

for helse- og sosialtjenester ut til å være påvirket av slike sammensetningseffekter i utvalget. Samtidig ser vi også at sykehjemmene som har svart på årets undersøkelse i flere av fylkene i mindre grad oppgir mangel på arbeidskraft enn de som svarte i fjor. Det bidrar også til lavere estimert mangel på helsepersonell.

I tillegg er det enkelte skjevheter innen næringene undervisning og offentlig administrasjon. Særlig er 85.201 (ordinær grunnskoleundervisning) noe lavere representert, mens 84.1 (offentlig administrasjon og forvaltning) er overrepresentert. Disse skjevhetene slår imidlertid i liten grad ut i estimatene for mangel etter arbeidskraft, ettersom disse næringene vanligvis har relativt lav mangel.

3. HOVEDRESULTATER

1 av 5 bedrifter har rekrutteringsproblemer

Vi spør virksomhetene om de har forsøkt å rekruttere arbeidskraft¹ de siste tre månedene, uten å lykkes. Samlet sett oppgir 21 prosent av virksomhetene at de har hatt problemer med å få tak i arbeidskraft (figur 1). 12 prosent fikk ikke ansatt noen i det hele tatt, mens 9 prosent måtte ansette noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter. Dermed er andelen bedrifter med rekrutteringsproblemer omtrent like stor som i 2024, da 23 prosent av virksomhetene svarte at de hadde opplevd problemer med å få tak i ansatte.

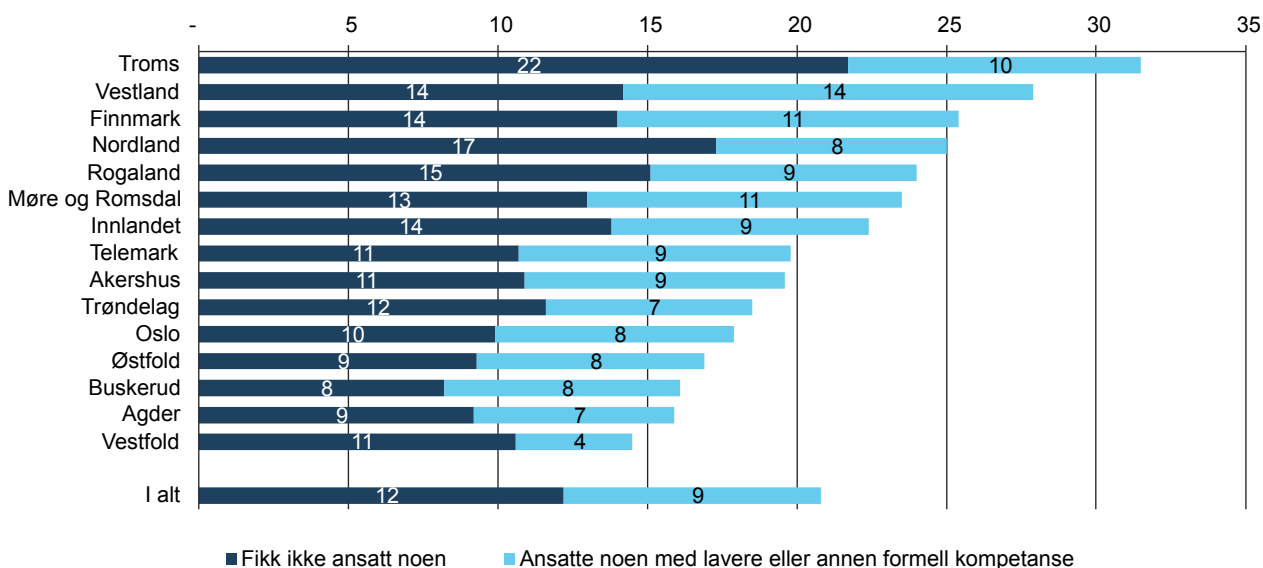
Virksomheter i Nord-Norge og på Vestlandet har størst problem med å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Størst er utfordringen i Troms, hvor 22 prosent av bedriftene ikke fikk ansatt noen i det hele tatt. Virk-

somhetene i Agder og Vestfold hadde i minst grad problemer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft.

Den absolutt vanligste årsaken til rekrutteringsproblemer er for få eller ingen kvalifiserte søkere til ledige stillinger. 17 prosent av virksomhetene oppgir dette som årsak, mens fire prosent svarer at det er andre årsaker til problemene (figur 2). Vi har ikke spurt om hvilke andre årsaker som ligger bak, men det kan for eksempel være at de hadde kvalifiserte søkere, men at de takket nei til jobben.

Virksomheter som opplevde rekrutteringsproblemer som følge av for få eller ingen kvalifiserte søkere, har alvorlige rekrutteringsproblemer (figur 2 og tabell 1). De alvorlige rekrutteringsproblemene er størst i Troms (27 prosent), Vestland (23 prosent) og Finnmark (19 prosent). Bedrifter i Vestfold, Agder og

Figur 1. Virksomheter som ikke har lyktes i å rekruttere, eller har måttet ansette noen med lavere eller annen formell kompetanse enn de søkte etter, etter fylke. Prosent

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

¹ Med forsøkt å rekruttere menes her at virksomheten aktivt har forsøkt å rekruttere ved å lyse ut stilling, headhunte eller lignende, uten å lykkes.

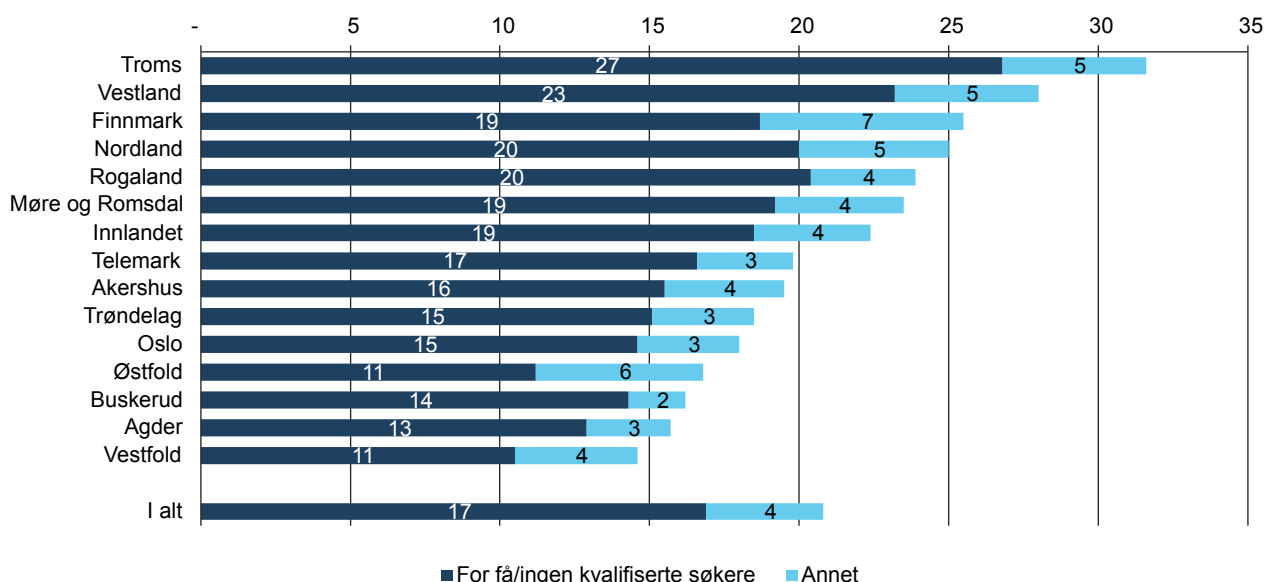
Buskerud har i minst grad alvorlige rekrutteringsproblemer.

Mangler totalt 39 000 ansatte

Basert på svarene til virksomhetene i undersøkelsen, estimeres mangelen på arbeidskraft samlet sett for alle bedrifter i hele landet.² I 2025 er mangelen på arbeidskraft estimert til å være 39 000 personer (tabell 1). Vi skiller ikke mellom hel- og deltidsansatte. Dermed utgjør mangelen på 39 000 personer trolig færre årsverk. Mangelen på arbeidskraft er noe lavere enn i 2024, da den ble estimert til 43 600 personer, men nedgangen er ikke statistisk signifikant.³ Sammenlignet med våren 2022, før ledigheten begynte å stige, er det likevel en betydelig og signifikant nedgang i mangelen. Da estimerte vi at virksomhetene manglet 70 250 personer. Selv om de siste års lavkonjunktur kun har gitt en moderat økning i ledigheten, fra lave nivåer, ser vi altså en tydelig effekt på mangelen på arbeidskraft.

Målt i absolutte tall er mangelen på arbeidskraft størst i Vestland, der det mangler 6 750 personer (tabell 1). Bedrifter i Rogaland og Oslo mangler også mange, henholdsvis 5 150 personer og 4 000 personer. Når vi tar hensyn til størrelsen på de regionale arbeidsmarkedene gjennom Navs stramhetsindikator (se faktaboks), er det også relativt sett et ganske stramt arbeidsmarked i Vestland og Rogaland. Det er likevel arbeidsmarkedet i Nord-Norge og særlig Troms at den relative mangelen er størst. Arbeidsmarkedet i Østfold er minst stramt, målt ved Navs stramhetsindikator.

Figur 2. Årsakene til virksomhetenes rekrutteringsproblemer, etter fylke. Prosent

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

² Se metodisk vedlegg for beskrivelse av estimeringsmetode.

³ Når mangelen på arbeidskraft estimeres basert på svar fra bedriftene i utvalget, er det usikkerhet knyttet til estimatene. Basert på modellen som blir brukt i estimeringen, kan vi si at det med 95 prosent sannsynlighet mangler mellom 30 950 og 48 550 personer.

Tabell 1. Estimert mangel på arbeidskraft, etter fylke. 2025

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidensintervall (nedre grense)	95 % konfidensintervall (øvre grense)	Navs stramhetsindikator	Virksomheter med alvorlige rekrutteringsproblemer (prosent)
Østfold	900	700	1 300	0,6	11
Akershus	3 700	2 850	4 950	1,0	16
Oslo	4 000	2 850	5 800	1,0	15
Innlandet	2 750	2 350	3 500	1,5	19
Buskerud	1 500	950	1 800	1,1	14
Vestfold	1 100	850	1 400	0,9	11
Telemark	950	800	1 100	1,1	17
Agder	1 500	1 200	1 800	1,0	13
Rogaland	5 150	4 350	6 050	1,9	20
Vestland	6 750	5 500	7 850	1,9	23
Møre og Romsdal	2 050	1 550	2 600	1,5	19
Trøndelag	2 700	2 200	3 250	1,1	15
Nordland	2 400	2 050	2 950	2,0	20
Troms	2 650	2 200	3 300	2,9	27
Finnmark	750	550	900	2,0	19
I alt	39 000	30 950	48 550	1,4	17

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

Mangel på arbeidskraft etter yrke og utdanning

For å kartlegge omfanget av virksomhetenes rekrutteringsproblemer ønsker vi å måle mangel på arbeidskraft i antall personer. Mangel på arbeidskraft blir i bedriftsundersøkelsen definert av en sekvens bestående av tre spørsmål. Virksomhetene blir bedt om 1) å svare på om de har mislykkes med å rekruttere arbeidskraft de siste tre månedene, eller om de har måttet ansette noen med lavere eller annen formell kompetanse enn det de søkte etter. Virksomhetene som svarer ja på dette, blir deretter bedt om å 2) oppgi om dette skyldes for få kvalifiserte søkere. Virksomhetene som svarer ja på dette, blir til slutt bedt om å 3) oppgi innen hvilke yrker de har forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett eller ønsket kompetanse, hvilken utdanningsbakgrunn som var mest relevant for stillingene, og hvor mange stillinger det gjelder.

Svarene på det siste spørsmålet utgjør mangelen på arbeidskraft i den enkelte virksomheten. Basert på dette estimerer vi mangelen på arbeidskraft innen hvert enkelt yrke og utdanningsbakgrunn for alle bedrifter i hele landet. Vi skiller ikke mellom hel- og deltidsstillinger i den estimerte mangelen.

Det kan være mangel på arbeidskraft innen yrkes- eller utdanningsgrupper som vi ikke fanger opp i undersøkelsen. Det kan for eksempel være yrker der bare en bedrift har oppgitt mangel på en person, og at den estimerte mangelen dermed er tilnærmet null. Det kan også hende at noen yrker ikke fanges opp blant bedriftene som har svart på undersøkelsen.

Tallene for mangel på arbeidskraft etter yrkesbakgrunn er sammenlignbar fra og med 2012.

Navs stramhetsindikator

Stramhetsindikatoren er forholdstallet mellom mangelen på arbeidskraft og ønsket sysselsetting, der ønsket sysselsetting er lik den faktiske sysselsettingen pluss mangelen. Stramhetsindikatoren viser dermed hvor stor andel av den ønskede sysselsettingen den estimerte mangelen utgjør. Et høyt forholdstall indikerer at arbeidsmarkedet er stramt, noe som isolert sett indikerer at virksomhetene har problemer med å rekruttere arbeidskraft. Den estimerte mangelen på arbeidskraft i antall personer vil henge sammen med hvor stor yrkesgruppa er, mens den relative mangelen, målt ved stramhetsindikatoren, vil ta hensyn til ulik størrelse på yrkesgruppene.

Det blir presentert to stramhetsindikatorer. En for yrker (STYRK-08) og en for næringsgrupper (SN2007). Antall personer virksomhetene mangler er basert på resultatene fra Navs bedriftsundersøkelse våren 2025. Sysselsettingstallene er hentet fra Statistisk sentralbyrås registerbaserte sysselsettingsstatistikk fra fjerde kvartal 2024 (siste tilgjengelige).

Størst etterspørsel etter arbeidskraft innen yrkesgruppen helse, pleie og omsorg

Virksomhetene innen yrkesgruppen helse, pleie og omsorg har størst mangel på arbeidskraft, og mangelen er estimert til 10 900 personer i 2025 (tabell 2). Det er en nedgang på 1 150 personer sammenlignet med i fjor, men dette er fortsatt yrkesgruppen hvor det er klart størst mangel på arbeidskraft. De tre enkeltyrkene det mangler flest av tilhører også alle denne yrkesgruppa. Det er størst mangel på helsefagarbeidere (3 000 personer), andre helseyrker (2 150)⁴ og sykepleiere (2 100) (se tabell V1). I tillegg er det mangel på blant annet spesialsykepleiere (950) og legespesialister (850).

Utvalget i årets undersøkelse inneholder færre bedrifter i kommunale helse- og omsorgstjenester enn i 2024. Disse mangler normalt mange ansatte, og særlig sykepleiere. Vi anslår derfor at mangelen i helse, pleie og omsorg mest sannsynlig ville vært noe høyere om utvalget hadde like mange bedrifter fra denne delen av næringen som i fjor. I tillegg er det lavere rapportert mangel blant virksomhetene som har svart på årets undersøkelse.

Samtidig viser resultatene at mangelen innen helse, pleie og omsorg har vært høy i mange år, og langt høyere enn antallet arbeidsledige. Det er tilfellet også i år. Ved utgangen av mars var 4 750 personer med bakgrunn innen helse, pleie og omsorg registrert som helt ledige eller arbeidssøkere i et arbeidsmarkedstiltak hos Nav.

Yrkesgruppen med nest størst mangel på arbeidskraft er industriarbeid, med en estimert mangel på 7 300 personer. Dette er en økning på 1 200 personer fra i fjor. Her finner vi typisk yrker som krever fagbrev. Blant yrkene med størst mangel er sveisere, anleggsmaskin- og industrimekanikere og automatikere.

Til tross for dårlige tider innen bygg og anlegg de siste årene, er dette fortsatt yrkesgruppa med tredje størst estimert mangel på arbeidskraft. Vi estimerer at virksomhetene mangler 4 050 personer innen bygge- og anleggsyrker. Det er 800 færre enn i fjor, og bare om lag en tredel av hva det var i 2022 da mangelen ble estimert til 11 500 personer. Også innen bygge- og anleggsyrker er det personer med fagbrev bedriftene har problemer med å få tak i. Mangelen er størst for elektrikere (1 050), fulgt av tømrere og snekkere (700). Selv om det samtidig var godt over 3 000 tømrere og snekkere registrert som arbeidssøkere hos Nav i mars, så kan det være ulike grunner til at det likevel er virksomheter som sliter med å få tak i denne kompetansen. Det kan for eksempel være geografisk avstand, at arbeidssøkerne ikke finner den ledige stillingen eller andre forhold.

Resultatene viser et lite stramt arbeidsmarked for yrkesgruppene lederyrker, barne- og ungdomsarbeid og kontorarbeid. I alle disse yrkesgruppene er den estimerte mangelen lav sammenlignet med antallet som er registrert som arbeidsledige. Barne- og ungdomsarbeid er en yrkesgruppe som består av personer som jobber som assistenter i barnehager og skoler. Gruppen kontorarbeid er en mer variert yrkesgruppe, hvor vi blant annet finner sekretærer, resepsjonister og lagermedarbeidere.

⁴ «Andre helseyrker» må ses på som en samlepost for helseyrker respondentene ikke finner i yrkestitlene de kan velge mellom. Det samme gjelder for andre yrkestitler som inneholder «andre».

Tabell 2. Mangel på arbeidskraft og antall helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i mars 2025, etter yrkesgruppe. Antall

	Mangel på arbeidskraft (antall)	Helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i mars 2025
Ledere	300	3 050
Ingeniør- og ikt-fag	2 200	4 400
Undervisning	1 750	2 050
Akademiske yrker	600	1 600
Helse, pleie og omsorg	10 900	4 750
Barne- og ungdomsarbeid	450	2 900
Meglere og konsulenter	1 200	2 100
Kontorarbeid	800	6 050
Butikk- og salgsarbeid	2 300	7 650
Jordbruk, skogbruk og fiske	350	1 350
Bygg og anlegg	4 050	10 000
Industriarbeid	7 300	7 250
Reiseliv og transport	3 400	7 400
Serviceyrker og annet arbeid	3 400	8 300
Ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt		14 200
I alt	39 000	83 000

Kilde: Nav

4. STOR MANGEL PÅ FOLK MED FAGBREV

Mangelen på arbeidskraft er størst for ulike utdanninger på videregående nivå. Innen videregående fag- og yrkesopplæring er det særlig stort behov for personer med utdanning innen mekaniske fag og maskinfag, med en mangel på 4 050 personer (tabell 3). Det inkluderer fagarbeidere som industrimekanikere, anleggs-maskinførere og sveisere. Dette er yrkesgrupper som i særlig grad er knyttet til petroleumsindustrien. Høye investeringer i oljerelatert virksomhet de siste årene har gitt høy aktivitet i denne næringen, og vi ser at mangelen er størst i petroleumsfylkene Vestland og Rogaland.

Det er også betydelig mangel innen andre praktiske fagretninger på videregående nivå, inkludert bygg og anlegg, elektrofag, og andre tekniske og naturvitenskapelige fag. Disse utdanningene er tett koblet til mange av de yrkene det mangler mange av, og viser at det er en betydelig mangel på personer med fagbrev.

Det er nest størst mangel på personer med utdanning på universitets- og høyskolenivå på lavere nivå (bachelorgrad eller tilsvarende). Klart størst i denne gruppen er pleie- og omsorgsfag, med en estimert mangel på 4 450 personer (tabell 3). Dette er i tråd med mangelen på sykepleiere og annet helsepersonell i de yrkesbaserte tallene, og viser at rekrutteringsutfordringene i helse- og omsorgssektoren også er tydelige når man ser på utdanningsbakgrunn. De neste på listen på dette utdanningsnivået er ingeniørfag og samlegruppen andre helse- sosial- og idrettsfag.

Den tredje største mangelen på arbeidskraft i antall personer er innen universitets- og høyskoleutdanning på høyere nivå (masterutdanning eller tilsvarende). Her er personer med medisinerutdanning den klart største gruppen, med en mangel på 2 000 personer. Det er også en betydelig mangel på personer innen samlegruppen andre helse-, sosial- og idrettsfag, med en mangel på 1 000 personer, og for personer med en mastergrad innen ingeniørfag.

Videre er det også en betydelig mangel på folk i jobber der grunnskole eller ingen krav til utdanning er det

mest relevante for stillingen. Denne gruppen står for 4 650 personer av den estimerte mangelen i 2025. Dette inkluderer typisk ufaglærte stillinger innen service, lager, produksjon og andre funksjoner med få krav til formell utdanning, men der arbeidsgiveres vektlegging av praktisk erfaring, personlige egenskaper eller kortere kurs/førerkort gjør at en del likevel har problemer med å fylle stillingene. En viktig grunn til at denne utdanningsgruppen blir såpass stor at flere næringer som ofte ikke har formelle utdanningskrav til stillingene sine er svært store, sysselsetter mange, og dermed også ofte utlyser nye stillinger. Eksempelvis er både butikkhandel, renhold og restaurant store næringer, og har i mange tilfeller andre krav enn å ha fullført en viss formell utdanning.

Siden denne gruppen omfatter både jobber som eksplisitt kun har krav til grunnskole, og jobber som ikke har krav til utdanning, så kan det ikke utelukkes at bedriftene reelt sett kun vurderer søkere med for eksempel fullført videregående skole til en del av disse stillingene. Selv om de ikke vektlegger utdanning i særlig grad, kan fullført utdanning signalisere at søkerne har visse egenskaper som er attraktive for arbeidsgivere.

Mangel på arbeidskraft rammer bredt på tvers av utdanningsnivå (vist i tabell 3). Det er behov for både flere med høyere utdanning innen spesielt helse, og for flere med yrkesfaglig bakgrunn. Samtidig viser den store mangelen i stillinger uten krav til formell utdanning at også lavterskeljobber spiller en viktig rolle i det samlede bildet av arbeidskraftbehovet.

Det er samtidig viktig å merke seg at disse tallene ikke gir et helt komplett bilde av kompetansemangelen i det norske arbeidsmarkedet. For eksempel er det enkelte yrkesgrupper som i stor grad er selvstendig næringsdrivende, og som dermed bare i begrenset grad blir rekruttert til etablerte og utlyste stillinger. Det vil føre til at de blir underrepresentert i våre tall.

Tabell 3. Estimert mangel på arbeidskraft, etter utdanning. 2025

Fagretning\ Utdanningsnivå	Grunnskole/ Ingen krav til utdanning	Videregående, fag- og yrkes- opplæring	Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskole)	Universitets- og høyskole- utdanning, lavere nivå (bachelor)	Universitets- og høyskole- utdanning, høyere nivå (master)	Forsker- utdanning (Ph.D)
Andre fag		2 500		250	50	
Andre helse-, sosial- og idrettsfag		450	400	1 250	1 000	
Andre naturvitenskapelige fag, tekniske fag og håndverksfag		550				
Andre naturvitenskapelige og tekniske fag			450	50	50	50
Bygg- og anleggsfag		2 450				
Elektrofag		1 800				
Estetiske og kreative fag			150			
Humanistiske og estetiske fag				50	150	
Informasjons- og datateknologi		50	100	400	250	
Ingeniørfag				1 550	850	
Juridiske fag					150	
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk				950	350	
Medisin					2 000	
Mekaniske fag og maskinfag		4 050				
Pleie- og omsorgsfag		2 300	1 100	4 450		
Primærnæringsfag		500				
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag		600		150		
Samfunnsfag og juridiske fag				100		
Samfunnsvitenskapelige fag						
Studieforberedende		1 000				
Økonomiske og administrative fag				850	350	
Økonomiske og administrative fag, inkl salg og service		600				
Økonomiske-, administrative-, samfunns- og juridiske fag			250			
I alt	4 650	16 850	2 450	10 050	5 200	50

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

Kartlegging av mangel på arbeidskraft etter utdanningsbakgrunn fra 2025

I 2025-undersøkelsen kartlegger Nav for første gang hvilken utdanning som var mest relevant for stillingene bedriftene har hatt problemer med å rekruttere til. Dette innebærer at arbeidsgiverne, i tillegg til å oppgi hvilke yrker de har hatt problemer med å få tak i arbeidskraft til, også blir bedt om å oppgi hvilken utdanningsbakgrunn som etter deres vurdering var mest relevant for stillingene (se vedlagte spørreskjema).

Bakgrunnen for utvidelsen er et ønske om å få bedre innsikt i hvilken type kompetanse arbeidsmarkedet mangler. Yrkesinndelingen gir viktig informasjon alene, men sier ikke nødvendigvis noe om hvilken utdanning arbeidsgiverne forventer eller foretrekker for ulike typer jobber. Ved å supplere med et spørsmål om utdanning får vi bedre oversikt over hvilke utdanninger som er særlig etterspurt, og hvor rekrutteringsutfordringene er størst. Spørsmålet er utviklet i samarbeid med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir).

Det nye spørsmålet er formulert slik at bedriftene, for hvert yrke de har rapportert mangel på, også skal oppgi den utdanningen som var mest relevant for stillingen. Det er ikke nødvendig at utdanningen faktisk er et krav i stillingen.

Vi aggregerer informasjonen og lager separate estimater for mangel på arbeidskraft etter utdanningsnivå og fagfelt. Estimatenes er laget med en utvidet statistisk modell basert på generalisert lineær modellering (Poisson-regresjon), tilsvarende som for yrkesdataene. Modellene er utviklet og dokumentert i samarbeid med Norsk Regnesentral (se metodisk vedlegg).

Fordelen med denne utvidelsen er at resultatene nå kan kobles tettere til utdanningssystemet. Tallene kan blant annet benyttes som et grunnlag for dimensjonering av utdanningstilbud, både i videregående opplæring og høyere utdanning. De kan også inngå i rådgivning til ungdom og voksne om arbeidsmarkedets behov, og brukes i analyser av kompetansegap i norsk økonomi.

Over tid vil dataene kunne brukes til å følge utviklingen i mangelbildet fordelt på utdanning, og analysere hvordan denne utviklingen henger sammen med konjunkturer, demografi, teknologisk endring og utdanningstilbøyelighet. Det nye spørsmålet legger derfor grunnlag for mer treffsikre og kunnskapsbaserte tiltak for å møte framtidens behov for kompetanse i arbeidslivet.

5. LAVE SYSSELSETTINGSFORVENTNINGER FREMOVER

Basert på virksomhetenes forventninger til framtidig sysselsetting, lager vi et sysselsettingsbarometer (se faktaboks). I årets undersøkelse venter 23 prosent av virksomhetene at de vil ha flere ansatte om ett år enn de har i dag, mens 12 prosent venter at de vil ha færre ansatte om 12 måneder (tabell 4). Det gir en nettoandel på 11 prosent, som er på samme nivå som i 2024.

Sysselsettingsbarometeret er normalt sett en god pekepinn på hvordan sysselsettingsveksten blir i året vi er inne i, og med få unntak har virksomhetene truffet rela-

tivt godt (figur 3). Forventningene i årets undersøkelse tilsier dermed en fortsatt relativt beskjeden sysselsettingsvekst i 2025, slik vi også hadde i fjor.

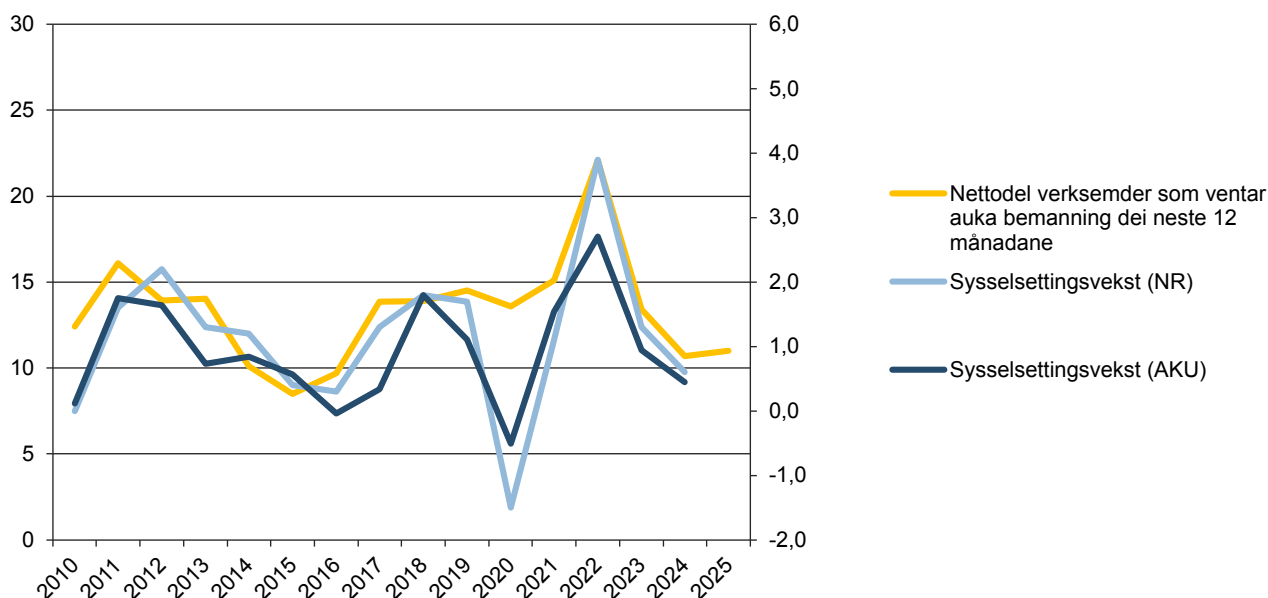
Siden 2003 er det bare tre ganger forventningene i sysselsettingsbarometeret har vært like lave som de siste to årene. Det var i 2003, da vi var på slutten av en lavkonjunktur, i 2009-2010, i kjølvannet av finanskrisen, og under den oljerelaterte nedgangskonjunkturen i 2014-2016. I alle disse periodene ble det også en svak utvikling i sysselsettingen.

Tabell 4. Navs sysselsettingsbarometer. Virksomheter som venter redusert, uendret eller økt sysselsetting. Prosent

	Redusert	Uendret	Økt	Nettoandel
2003	13	65	21	8
2004	12	64	24	12
2005	10	65	24	14
2006	8	61	31	22
2007	7	57	36	29
2008	7	56	36	29
2009	13	64	23	10
2010	12	63	25	12
2011	11	62	27	16
2012	11	65	24	14
2013	11	65	25	14
2014	11	68	21	10
2015	11	69	20	8
2016	12	67	21	10
2017	10	66	24	14
2018	10	66	24	14
2019	11	64	25	15
2020	12	63	25	14
2021	11	63	26	15
2022	9	60	31	22
2023	11	64	25	13
2024	11	67	22	11
2025	12	65	23	11

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

Figur 3. Nettoandel virksomheter som venter økt bemanning de neste 12 månedene (venstre akse). Årlig sysselsettingsvekst ifølge nasjonalregnskapet og AKU (høyre akse). Prosent.

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025); Statistisk sentralbyrå (2025a); Statistisk sentralbyrå (2025b)

Navs sysselsettingsbarometer

Sysselsettingsbarometeret viser differansen mellom andelen virksomheter som oppgir at de venter økt sysselsetting det neste året og andelen som venter redusert sysselsetting det neste året. Barometeret gir en indikasjon på virksomhetenes forventninger for det kommende året. En høy verdi på sysselsettingsbarometeret er et tegn på høy etterspørsel etter arbeidskraft.

Størst optimisme i Nordland, Telemark og Troms

Virksomhetene i Nordland, Telemark og Troms er de mest optimistiske til sysselsettingen fremover. Her er nettoandelen som venter økt sysselsetting henholdsvis 22, 18 og 17 prosent. Bedriftene i Troms og Nordland var også de mest optimistiske i fjorårets undersøkelse, fulgt av Akershus. I Nordland materialiserte ikke dette seg i noen stor sysselsettingsvekst, ifølge SSB sin registerbaserte sysselsettingsstatistikk (Statistisk sentralbyrå 2025e). Troms ble derimot fylket med høyest sysselsettingsvekst, fulgt av Rogaland, Vestland og Akershus.

Virksomhetene i Møre og Romsdal, Finnmark og Innlandet er de minst optimistiske. Både Finnmark og

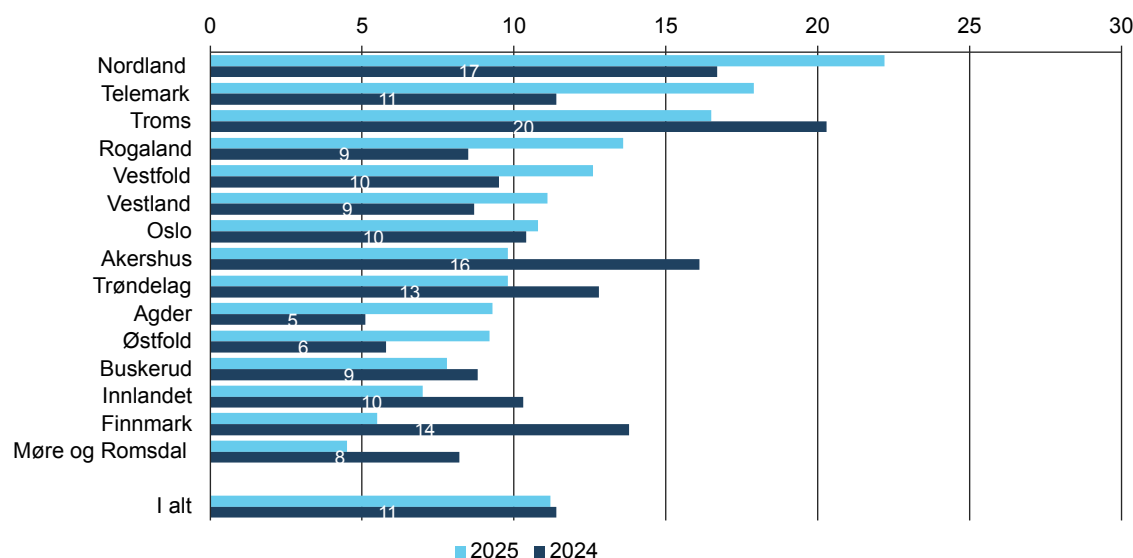
Innlandet er også blant fylkene med minst sysselsettingsvekst gjennom 2024, og bedriftene i Finnmark har gått fra å være blant de mer optimistiske i fjor til de mer pessimistiske i årets undersøkelse.

Mange optimistiske industribedrifter

Det er stor forskjell på framtidsutsiktene i de ulike næringene. Størst er optimismen innen produksjon av elektriske og optiske produkter, hvor nettoandelen som venter økt sysselsetting er på hele 46 prosent (tabell 5). Også i andre deler av industrien er det stor optimisme, blant annet innen produksjon av maskiner og utstyr og for produksjon av metallvarer. Optimismen i industrien henger sammen med de høye oljeinvesteringene, samtidig som svak kronekurs er til god hjelp for eksportrettet industri. Samtidig er det nå usikkerhet knyttet til utviklingen i verdenshandelen, som trolig ikke reflekteres helt i årets undersøkelse.

Videre er det stor optimisme innen informasjon og kommunikasjon. Her finner vi blant annet virksomheter innen IT og telekommunikasjon, i tillegg til blant annet forlag, radio og fjernsyn. Dette er normalt en

Figur 4. Navs sysselsettingsbarometer. Nettoandel virksomheter som venter økning i sysselsettingen, etter fylke. Prosent.

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2024); Navs bedriftsundersøkelse (2025)

næring hvor optimismen i bedriftsundersøkelsen er stor. I fjor økte likevel sysselsettingen her om lag like mye som snittet for alle næringer.

Det er i tillegg verdt å merke seg at optimismen er betydelig større innen bygg og anlegg i år enn i fjor. Nettoandelen som venter økt sysselsetting er i år på 21 prosent (tabell 5), mens den i fjor var på 10 prosent. Endringen skyldes at flere virksomheter venter å oppbemanne og at færre venter å nedbemanne. Etter flere år med kraftig fall i boliginvesteringene er det nå tegn på at utviklingen kan være i ferd med å snu for denne bransjen. Igangsettingen av nye boliger har tatt seg opp fra et svært lavt nivå, boligprisene stiger og det er forventninger om at Norges Bank vil sette ned renten i løpet av året.

Innen offentlig administrasjon og undervisning, er det flere virksomheter som forventer nedbemanning enn som venter oppbemanning, slik at nettoandelen blir negativ. I disse næringene er virksomhetene ofte mer forsiktige i sine svar, noe som kan henge sammen med at oppbemanning i større grad kan avhenge av budsjettammer. Dermed er også «nullpunktet» for nettoandelen lavere for disse næringer enn de andre.

Forventningene i årets undersøkelse er om lag som de var i fjor innen undervisning. En negativ nettoandel trenger imidlertid ikke å bety at sysselsettingen vil falle. Også i 2024 var nettoandelen negativ innen undervisning, men sysselsettingen økte likevel noe.

Tabell 5. Navs sysselsettingsbarometer. Virksomheter som venter redusert, uendret eller økt sysselsetting, etter næring. Prosent.

	Redusert	Uendret	Økt	Nettoandel
Jordbruk, skogbruk og fiske	12	71	17	6
Bergverksdrift og utvinning	9	65	26	17
Industrien totalt	10	60	31	21
-Nærings- og nytelsemidler	12	68	20	8
-Tekstil- og lærvarer	8	67	25	17
-Trevarer	6	67	27	21
-Treforedling og grafisk prod.	29	53	18	-11
-Petroleum og kjemisk prod.	7	64	30	23
-Prod. av annen industri	8	67	25	18
-Prod. av metallvarer	7	57	37	30
-Prod. av maskiner og utstyr	5	54	41	36
-Prod. av elektriske og optiske produkter	8	38	54	46
Elektrisitet, vann og renovasjon	7	65	28	21
Bygge- og anleggsvirksomhet	10	59	31	21
Varehandel, motorvognreparasjoner	8	73	18	10
Transport og lagring	13	63	25	12
Overnattings- og serveringsvirksomhet	7	68	24	17
Informasjon og kommunikasjon	8	46	46	37
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	11	59	30	18
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	11	57	33	22
Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	18	68	14	-4
Undervisning	24	60	16	-7
Helse- og sosialtjeneste	15	65	20	5
Personlig tjenesteyting	11	71	18	7

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

6. STOR VARIASJON I MANGEL PÅ ARBEIDSKRAFT

Vi har nå sett på hvilke yrker og utdanningsgrupper det er stor mangel på arbeidskraft innen. Her vil vi se nærmere på i hvilke næringer det er mangel på arbeidskraft. Inndelingen i yrker og næringer bygger på ulike klassifiseringsprinsipp. Mens en yrkestittel viser hvilke arbeidsoppgaver som blir utført av en person med det yrket, viser næring hvilken produksjon som hovedsakelig blir utført i virksomheten.

Innen en enkelt næring vil det være et bredt spekter av yrker.

Størst mangel på arbeidskraft i helse- og sosialtjenester

Den næringen som sysselsetter flest personer, er helse- og sosialtjenester. Om lag 600 000, eller 1 av 5 syssel-

Tabell 6. Estimert mangel på arbeidskraft, etter næring. 2025

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidensintervall (nedre grense)	95 % konfidensintervall (øvre grense)	Navs stramhetsindikator	Virksomheter med alvorlige rekrutteringsproblemer (prosent)
Jordbruk, skogbruk og fiske	350	300	600	0,6	10
Bergverksdrift og utvinning	400	300	550	0,6	16
Industrien	3 400	2 950	3 700	1,5	17
Nærings- og nytelsemidler	650	500	750	1,3	16
Tekstil- og lærvarer	0	0	0	0,4	5
Trevarer	100	100	100	0,8	12
Treforedling og grafisk prod.	50	50	50	0,6	7
Petroleum og kjemiske prod.	100	50	100	0,4	12
Prod. av annen industri	150	150	150	0,8	13
Prod. av metallvarer	700	550	800	2,0	25
Prod. av maskiner og utstyr	1 500	1 150	1 800	2,6	28
Prod. av elektriske og optiske produkter	200	150	200	1,0	23
Elektrisitet, vann og renovasjon	350	250	400	0,9	12
Bygge- og anleggsvirksomhet	4 750	3 700	5 350	2,0	20
Varehandel, motorvognreparasjoner	5 300	3 800	6 950	1,5	12
Transport og lagring	1 450	1 050	1 850	1,1	16
Overnattings- og serveringsvirksomhet	2 750	2 150	3 700	2,6	20
Informasjon og kommunikasjon	550	350	850	0,5	9
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	300	200	400	0,5	10
Eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting	4 700	3 150	6 000	1,4	15
Offentlig forvaltning	950	650	1 050	0,5	16
Undervisning	1 200	800	1 250	0,5	18
Helse- og sosialtjeneste	11 450	11 100	14 150	1,9	29
Personlig tjenesteyting	1 150	850	1 450	1,0	10
I alt	39 000	36 350	42 100	1,4	17

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse (2025)

satte, jobber her (Statistisk sentralbyrå, 2025d). Dette er også næringen som har størst mangel på arbeidskraft, estimert til 11 450 personer (tabell 6). Det er nesten helt likt som mangelen innen yrkesgruppen helse, pleie og omsorg (10 900, vist i tabell 2), som naturligvis i svært stor grad jobber i denne næringen.

I 2025 inneholder utvalget færre bedrifter innen kommunale helse- og omsorgstjenester enn i 2024, og flere barnehager. Siden kommunal helse- og omsorgstjeneste ofte mangler arbeidskraft, mens barnehager i mindre grad rapporterer om dette, tror vi at mangelen i næringen samlet ville vært noe høyere om sammensetningen av bedrifter internt i næringen var som i fjor. I tillegg har virksomhetene som har svart på årets undersøkelse lavere rapportert mangel. Mangelen er imidlertid fortsatt svært høy sammenlignet med tidligere år, og på nivå med i årene 2019-2021.

Det er også helse- og sosialtjenester som har den høyeste andelen bedrifter med alvorlige rekrutteringsproblemer. Nesten en av tre virksomheter har store vanskeligheter med å få ansatt folk (tabell 6). I tillegg er denne næringen en av næringene med det strammeste arbeidsmarkedet målt ved Navs stramhetsindikator.

Det er i all hovedsak helsepersonell denne næringen har problem med å få tak i nok av. Samtidig sysselsetter virksomhetene i denne næringen også mange andre yrker, som kokker, økonomer og prester.

Mangler 5 300 personer i varehandel

Bedriftene innen varehandel og reparasjon av motorvogner er de som mangler nest flest personer. Dette er også en stor næring, som sysselsetter om lag 360 000 personer (Statistisk sentralbyrå, 2025d). Målt som andel av sysselsettingen er dermed mangelen om lag som gjennomsnittet for alle næringer, og andelen av bedriftene som oppgir å ha rekrutteringsproblemer er noe lavere (12 prosent) enn snittet på 17 prosent (tabell 6).

Det er mange ulike yrkesgrupper som jobber innen varehandel. Butikkmedarbeidere og andre salgsyrker er blant de yrkene som flest oppgir mangel på i denne næringen, men også bilmekanikere er høyt etterspurt. I tillegg trengs en rekke andre ulike yrker, som farma-

søyer, lastebil- og trailersjåfører og andre håndverkere. Men det er få bedrifter som oppgir mangel på disse yrkene, og den estimerte mangelen blir dermed også lav.

Redusert mangel i bygg og anlegg

Mangelen på arbeidskraft i bygge- og anleggsbransjen har falt kraftig de siste årene. Nå mangler bedriftene 4 750 personer (tabell 6), ned fra 5 500 i fjor. I 2022 manglet det 13 700 personer i denne næringen. Selv om de siste års kraftige fall i boliginvesteringer har gitt både lavere mangel på arbeidskraft og økt arbeidsledighet i denne næringen, er næringen fortsatt blant de med strammest arbeidsmarked målt ved Navs stramhetsindikator.

Det er i stor grad personer med ulike typer fagbrev som trengs i denne næringen. Blant de vanligste yrkene å oppgi mangel på finner vi elektrikere, tømrere og snekkere, rørleggere og VVS-arbeidere, samt andre håndverkere. Samtidig er det også mangel på noen andre typer yrker, som bygningsingeniører og andre ingeniører.

Mangel på arbeidskraft innen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting

Næringen eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting har fjerde høyest mangel på arbeidskraft, med 4 700 personer (tabell 6). Dette er en sammensatt næring med ulike typer virksomheter, og dermed er det også et vidt spekter i hvilke typer yrker bedriftene mangler. En type virksomhet i denne næringen er rengjøringsvirksomhet, og dermed ser vi også en relativt stor mangel på yrket renholdere i bedrifter. Videre er det mangel på blant annet revisorer/regnskapsrådgivere, vektere og noen typer ingeniører.

Blandet bilde i industrien

Industriproduksjonen økte gjennom 2024, noe som blant annet henger sammen med høye oljeinvesteringer og høy aktivitet i oljerelatert industri. Samtidig gir svak kronekurs gode impulser til eksportrettet industri. Bruttoproduktet i industrien økte med 1,7 prosent

i 2024, (Statistisk sentralbyrå, 2025c). Samtidig var det store forskjeller på ulike deler av industrien. Veksten var særlig høy innen verftsindustri og produksjon av maskiner og utstyr, som begge nyter godt av oljeinvesteringene. Videre var det også god vekst i møbelindustrien, som eksporterer mye. På den annen side falt bruttoproduktet klart innen gummivare og plastindustri, samt trelast- og trevareindustri. Økt aktivitet i industrien resulterte også i en sysselsettingsvekst på 2 000 personer (0,9 %).

Den estimerte mangelen på arbeidskraft i industrien er i år på 3 400 personer (tabell 6). Det er 400 flere enn i fjor, men økningen er ikke signifikant. Også i industrien er det i stor grad fagarbeidere det er mangel på.

Blant yrkene mange sliter med å få tak i er sveisere, elektrikere, anleggsmaskin- og industrimekanikere og ulike typer operatører. Det er også mangel på ulike typer ingeniører i industrien.

Som vist i tabell 2, var det en estimert mangel på hele 7 300 personer i yrkesgruppen industriarbeidere, mens bedriftene i industrien altså har en mangel på 3 400 personer. Det innebærer at personer med fagbrev som klassifiseres som industriarbeid også er etterspurt i andre næringer enn industrien. Det gjelder for eksempel næringer som transport og lagring, bergverksdrift og utvinning og innen jordbruk, skogbruk og fiske.

7. REFERANSER

Statistisk sentralbyrå. (2025a). (2025, 10. februar). 13618: *Personer, etter arbeidsstyrkestatus, kjønn og alder. Bruddjusterte tall 2009 - 2024*. [Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/13618/>

Statistisk sentralbyrå. (2025b). (2025, 11. februar) 09174: *Lønn, sysselsetting og produktivitet, etter næring 1970 - 2024*. [Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/09174/>

Statistisk sentralbyrå. (2025c). (2025, 11. februar). 09170: *Produksjon og inntekt, etter næring 1970 - 2024. Statistikkbanken*. [Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/09170/>

Statistisk sentralbyrå. (2025d). (2025, 26. februar). 08536: *Kjønn- og næringsfordeling (88 grupper) blant sysselsatte (15-74 år). 4. kvartal (K) 2008 - 2024*. [Statistikk]. <https://www.ssb.no/statbank/table/08536/>

Statistisk sentralbyrå (2025e). (2025, 26. februar). 13472: *Sektor- og næringsfordeling for sysselsatte (15-74 år). 4. kvartal 2008-2024*.

8. TABELLVEDLEGG

Tabell V1. Estimert mangel på arbeidskraft, etter yrke. 2025.

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidens-intervall (nedre grense)	95 % konfidens-intervall (øvre grense)	Navs stramhets-indikator
Helsefagarbeidere	3 000	2 150	3 750	3,0
Andre helseyrker	2 150	1 550	2 950	56,0
Sykepleiere	2 100	1 650	2 650	3,4
Elektrikere	1 050	700	1 600	3,2
Renholdere i bedrifter	1 050	550	1 550	1,8
Spesialsykepleiere	950	550	1 300	3,1
Kokker	950	700	1 250	4,3
Sveisere	950	600	1 350	15,6
Anleggsmaskin- og industrimekanikere	900	650	1 150	3,9
Legespesialister	850	650	1 100	4,8
Servitører	750	350	1 250	3,2
Andre håndverkere	750	450	1 150	46,2
Butikkmedarbeidere	700	450	1 100	0,4
Tømrere og snekkere	700	500	1 000	1,7
Andre pleiemedarbeidere	600	200	950	0,8
Grunnskolelærere	550	350	700	0,6
Andre personlige tjenesteytere	550	200	950	54,4
Gatekjøkken- og kafémedarbeidere mv.	550	300	900	3,9
Rørleggere og VVS-montører	550	350	750	2,9
Bilmekanikere	550	350	900	2,5
Frisører	500	250	850	5,3
Revisorer, regnskapsrådgivere	450	250	650	2,9
Andre salgsmedarbeidere	450	300	600	11,8
Overflatebehandlere og lakkerere	450	150	800	13,8
Automatikere	450	300	650	6,8
Barnehage- og skolefritidsassistenter mv.	400	250	550	0,4
Bussjåfører og trikkeførere	400	200	650	2,3
Lastebil- og trailersjåfører	400	300	550	1,6
Vernepleiere	350	200	500	1,5
Førskolelærere	350	200	550	1,1
Andre ingeniører	300	200	450	1,1
Eiendomsmeglere og -forvaltere	300	50	1 600	4,3
Politibetjenter mv.	300	50	550	2,3
Vektene	300	100	700	3,0
Platearbeidere	300	200	450	7,1
Slaktere, fiskehandlere mv.	300	150	600	14,0
Operatører innen næringsmiddelproduksjon	300	150	550	1,2
Programvareutviklere	250	150	400	3,0

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidensintervall (nedre grense)	95 % konfidensintervall (øvre grense)	Navs stramhets-indikator
Psykologer	250	150	400	2,6
Elektronikkingeniører	250	150	400	1,7
Kjøkkenassistenter	250	100	450	1,2
Andre administrative ledere	200	100	250	0,7
Yrkesfaglærere	200	100	300	18,1
Bioingeniører	200	100	300	2,4
Helsesekretærer	200	50	450	2,2
Dørselgere	200	0	450	37,2
Energimontører	200	100	450	5,0
Bakere, konditorer mv.	200	150	300	11,3
Operatører innen metallflatebehandling	200	50	350	100,0
Andre montører	200	100	350	71,4
Bil-, drosje- og varebilførere	200	100	300	1,3
Anleggsmaskinførere	200	150	300	1,0
Ledere av industriproduksjon mv.	150	100	250	1,2
Ledere av bygge- og	150	50	200	0,8
Allmennpraktiserende leger	150	100	200	1,9
Lektorer mv. (videregående skole)	150	50	250	0,6
Jurister og advokater	150	100	250	1,3
Bygningsingeniører	150	100	250	0,8
Maskiningeniører	150	100	250	1,9
Regnskapsførere	150	50	450	0,9
Kontomedarbeidere	150	100	300	0,3
Kundebehandlere, bank og postkontor	150	50	350	20,4
Regnskapsmedarbeidere	150	50	250	0,8
Telefon- og nettselgere	150	0	300	3,2
Andre bygningsarbeidere	150	50	300	3,1
Isolatører mv.	150	0	300	12,1
Metalldreiere mv.	150	50	200	5,2
Andre stasjonære maskinoperatører	150	100	250	100,0
Universitets og høyskolelektorer/-lærere	100	50	200	0,3
Spesiallærere / spesialpedagoger	100	50	150	2,7
Andre lærere	100	50	200	3,8
Finans- og investeringsrådgivere	100	50	150	0,9
Systemanalytikere/-arkitekter	100	50	150	0,2
Skipsmaskinister	100	50	200	3,3
Radiografer mv.	100	50	250	3,8
Innkjøpere	100	0	200	1,1
Andre yrker innen offentlig forvaltning	100	0	300	1,2
Miljøarbeidere innen sosiale fagfelt	100	50	200	0,6
Trenere og idrettsdommere	100	50	150	1,3
Forsikrings- og finansmedarbeidere	100	0	200	18,2

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidensintervall (nedre grense)	95 % konfidensintervall (øvre grense)	Navs stramhetsindikator
Bartendere	100	50	200	1,4
Kjøreskolelærere	100	0	150	4,0
Brannkonstabler	100	0	200	2,4
Fengselsbetjenter	100	0	300	2,4
Melke og husdyrprodusenter	100	50	150	3,1
Steinhoggere mv.	100	0	250	15,1
Malere og byggtapetserere	100	50	150	1,5
Kopper- og blikkenslagere	100	50	200	1,9
Serviceelektronikere	100	50	200	6,8
Møbelsnekkere	100	50	150	4,8
Operatører innen metallurgiske prosessfag	100	50	150	1,0
Operatører innen kjemisk industri	100	50	250	0,9
Operatører innen plastprodukter	100	50	200	4,3
Montører av mekaniske produkter	100	50	200	4,8
Montører av elektriske og elektroniske produkter	100	50	200	2,8
Truckførere	100	0	150	9,7
Hjelpearbeidere i anlegg	100	0	250	0,8
Strategi- og planleggingssjefer	50	0	100	0,9
Salgs- og markedssjefer	50	0	50	0,2
Ledere av logistikk og transport mv.	50	0	50	0,3
Ledere av helsetjenester	50	50	100	0,6
Andre ledere av produksjon og tjenesteyting	50	50	100	1,0
Restaurantsjefer	50	50	150	1,9
Andre daglige ledere i tjenesteytende virksomheter	50	0	150	4,6
Geologer og geofysikere	50	0	100	1,8
Matematikere, statistikere mv.	50	0	50	1,8
Sivilingeniører (industri og produksjon)	50	50	100	4,4
Sivilingeniører (bygg og anlegg)	50	0	100	0,2
Sivilingeniører (maskin- og marin- teknikk)	50	0	50	0,8
Sivilingeniører (elkraftteknikk)	50	0	50	0,7
Sivilingeniører (elektronikk)	50	0	50	0,8
Jordmødre	50	0	100	1,9
Farmasøyter	50	0	50	1,5
Helse- og miljørådgivere	50	0	50	24,2
Spesialister i pedagogikk	50	0	100	1,7
Høyere saksbehandlere i offentlig og privat virksomhet	50	0	150	0,1
Personal- og karriererådgivere	50	0	100	0,2
Rådgivere innen kompetanseutvikling	50	0	50	2,4
Andre programvare- og applikasjonsutviklere	50	0	100	0,2
Databasedesignere og -administratorer	50	0	100	5,5
Sikkerhetsanalytikere mv.	50	0	100	3,3
Rådgivere innen sosiale fagfelt	50	0	100	0,3
Journalister	50	0	50	0,4
Elkraftingeniører	50	50	150	1,1

	Mangel på arbeidskraft (antall)	95 % konfidensintervall (nedre grense)	95 % konfidensintervall (øvre grense)	Navs stramhets-indikator
Ingeniører innen petroleum, bergverk og metallurgi	50	0	100	0,3
Tekniske tegnere	50	50	100	2,5
Arbeidsleder, industri	50	0	100	0,8
Arbeidsleder, bygg og anlegg	50	0	150	0,5
Dekksoffiserer og loser	50	0	100	0,7
Protese- og tannteknikere	50	0	100	3,1
Ambulansepersonell	50	0	50	0,5
Kundebehandlere lån og kreditt	50	0	100	0,2
Forsikringsagenter	50	0	100	0,4
Selgere (engros)	50	0	150	0,1
Sjefskokker	50	0	100	1,6
Driftsteknikere, IKT	50	0	50	0,2
Nettverks- og systemteknikere, IKT	50	0	50	4,7
Kundesentermedarbeidere	50	0	50	0,5
Hotellresepsjonister	50	0	150	0,6
Lagermedarbeidere og materialforvaltere	50	0	100	0,1
Reiseledere og guider	50	0	100	2,3
Renholdsledere i bedrifter	50	0	50	1,6
Butikkavdelingssjefer	50	0	150	1,2
Servicemedarbeidere (bensinstasjon)	50	0	100	8,6
Skoleassistenter	50	0	50	0,3
Plante- og husdyrprodusenter	50	0	50	0,5
Havbruksarbeidere	50	0	100	0,7
Murere	50	0	100	0,9
Betongarbeidere	50	0	150	0,8
Gulv- og flisleggere	50	0	100	2,7
Glassarbeidere	50	0	50	2,1
Kuldemonter mv.	50	0	50	2,3
Verktøymaker, låsesmeder mv.	50	0	150	2,7
Presisjonsinstrumentmakere og -reparatører	50	0	100	6,0
Skreddere, buntmakere mv.	50	0	100	8,4
Bergfagarbeidere	50	0	50	3,5
Prosessoperatører (oppredning)	50	0	150	20,7
Operatører innen boring mv.	50	0	100	0,2
Operatører innen produksjon av betong mv.	50	0	100	2,1
Operatører innen papirprodukter	50	0	100	6,4
Operatører innen treforedling	50	0	50	1,2
Jordbruks- og skogbruksmaskin- førere	50	0	50	5,1
Kran- og heisførere mv.	50	50	100	3,0
Dekks- og maskinmannskap (skip)	50	0	150	1,2
Andre rengjørere	50	0	150	81,3
Andre hjelpearbeidere i industri	50	0	150	0,8
Renovasjonsarbeidere	50	0	100	0,9

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse 2025

9. METODISK VEDLEGG

Navs bedriftsundersøkelse gjennomføres årlig blant et representativt utvalg av offentlige og private virksomheter i Norge. Utvalget trekkes fra Enhets- og Foretaksregisteret og speiler størrelsesfordelingen i populasjonen. I 2025 var det 11 311 virksomheter som svarte på undersøkelsen, noe som tilsvarer en svarandel på 76 prosent. Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 5. februar til 14. mars 2025.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge etterspørselssiden av arbeidsmarkedet, gjennom å gi et øyeblikksbilde av virksomhetenes behov for arbeidskraft og eventuelle rekrutteringsproblemer. Virksomhetene blir spurt om de i løpet av de siste tre månedene har forsøkt å rekruttere ansatte, og i så fall om de har mislykkes med å finne kandidater med ønsket kompetanse.

Dersom virksomheten har hatt vansker med å rekruttere, bes de oppgi om dette skyldes mangel på kvalifiserte søkere. Hvis ja, skal de oppgi hvor mange stillinger det gjelder, og innenfor hvilke yrker. Disse svarene danner grunnlaget for beregningene av mangel på arbeidskraft innen ulike yrkesgrupper.

Fra og med 2025 er spørreskjemaet utvidet med et nytt spørsmål om utdanningsbakgrunn. For hver stilling hvor virksomheten har hatt rekrutteringsproblemer, bes de også oppgi hvilken utdanning som etter deres vurdering var mest relevant for stillingen. Virksomhetene kan oppgi inntil ti yrker med tilhørende relevante utdanninger og antall stillinger. Dette gir grunnlag for å beregne mangel også etter utdanningsnivå og fagfelt, i tillegg til yrke.

Utvalget blir trukket tilfeldig, men alle virksomheter med mer enn 400 ansatte er med i utvalget. I tillegg er alle virksomheter med mer enn 100 ansatte i næringene offentlig forvaltning, undervisning, helse- og sosialtjenester og personlig tjenesteytelse med i utvalget. Store virksomheter er med fordi de ofte skiller seg fra andre når det gjelder hvilke yrker de etterspør. Dessuten kan det ha stor betydning for mangeltallene om de er med eller ikke. Størrelsen på utvalget er

bestemt slik at det er representativt på alle næringer på 2-sifret NACE-nivå.

Estimeringsmodell

Basert på svarene fra bedriftene i utvalget predikeres mangel på arbeidskraft for alle bedriftene i populasjonen per næring, fylke og henholdsvis yrke eller utdanning. For å kunne gi et nasjonalt anslag på mangel på arbeidskraft benytter vi en regresjonsmodell utviklet av Norsk Regnesentral. Det benyttes en poissonmodell der forklaringsvariablene er antall ansatte i hver virksomhet, næring, fylke og yrke. For estimerer etter utdanning benyttes en tilsvarende modell, der utdanningsbakgrunn inngår som forklaringsvariabel i stedet for yrke. Begge modellene er implementert i R.

Modellen brukes til å predikere mangel i virksomheter som ikke er med i utvalget. Den samlede mangelen beregnes ved å summere den observerte mangelen i utvalget og den predikerte mangelen for resten av populasjonen.

Innsamling av data

Alle virksomhetene får minst fem spørsmål i undersøkelsen (se vedlagt spørreskjema). I tillegg til de seks nasjonale spørsmålene har enkelte fylker tilleggs-spørsmål. Fylkeskontorene i Nav har ansvaret for datainnsamlingen, og følger opp virksomhetene på ulike måter. De fleste virksomhetene får undersøkelsen tilsendt via Altinn.

Vekting

Når resultatene på landsbasis skal presenteres i form av andeler heller enn absoluttverdier, så vektet resultatene. Et eksempel på dette er kartlegging av andel virksomheter som forventer sysselsettingsvekst i det kommende året. Ettersom næringene varierer i størrelse er det nødvendig å tildele de store næringene mer vekt enn de små. Vektene konstrueres ut fra forholdet mellom antall virksomheter i næringen og antall virksomheter totalt. Ettersom utvalget har en

overrepresentasjon av store virksomheter, må resultatene innenfor hver næring også vektes i forhold til andelen små og store virksomheter i populasjonen.

Usikkerhet

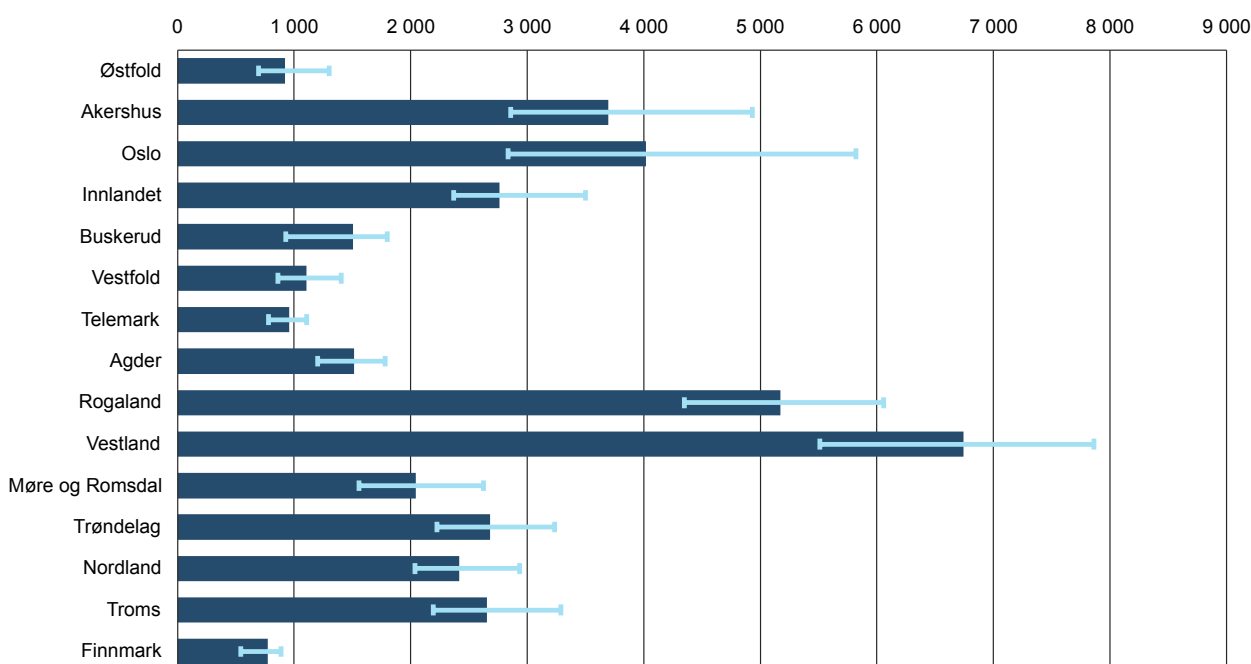
Siden Bedriftsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, er det knyttet usikkerhet til resultatene. For å beregne konfidensintervaller benyttes bootstrapping: Det trekkes gjentatte ganger utvalg med tilbakelegging fra utvalget, og estimatene beregnes på nytt for hvert trekk. Dette gir et mål på hvor mye de modellbaserte anslagene kan forventes å variere.

Usikkerheten er nødvendigvis større for de mer detaljerte tallene. Det er for eksempel større usikkerhet for

estimatene for enkeltyrker enn for næringer, og usikkerheten er betydelig for tallene fordelt på både fylke og yrke. Grunnen til dette er at det kan være få svar som ligger til grunn, noe som gjør at tallene er sensitive for endringer i hvilke virksomheter som svarer på undersøkelsen.

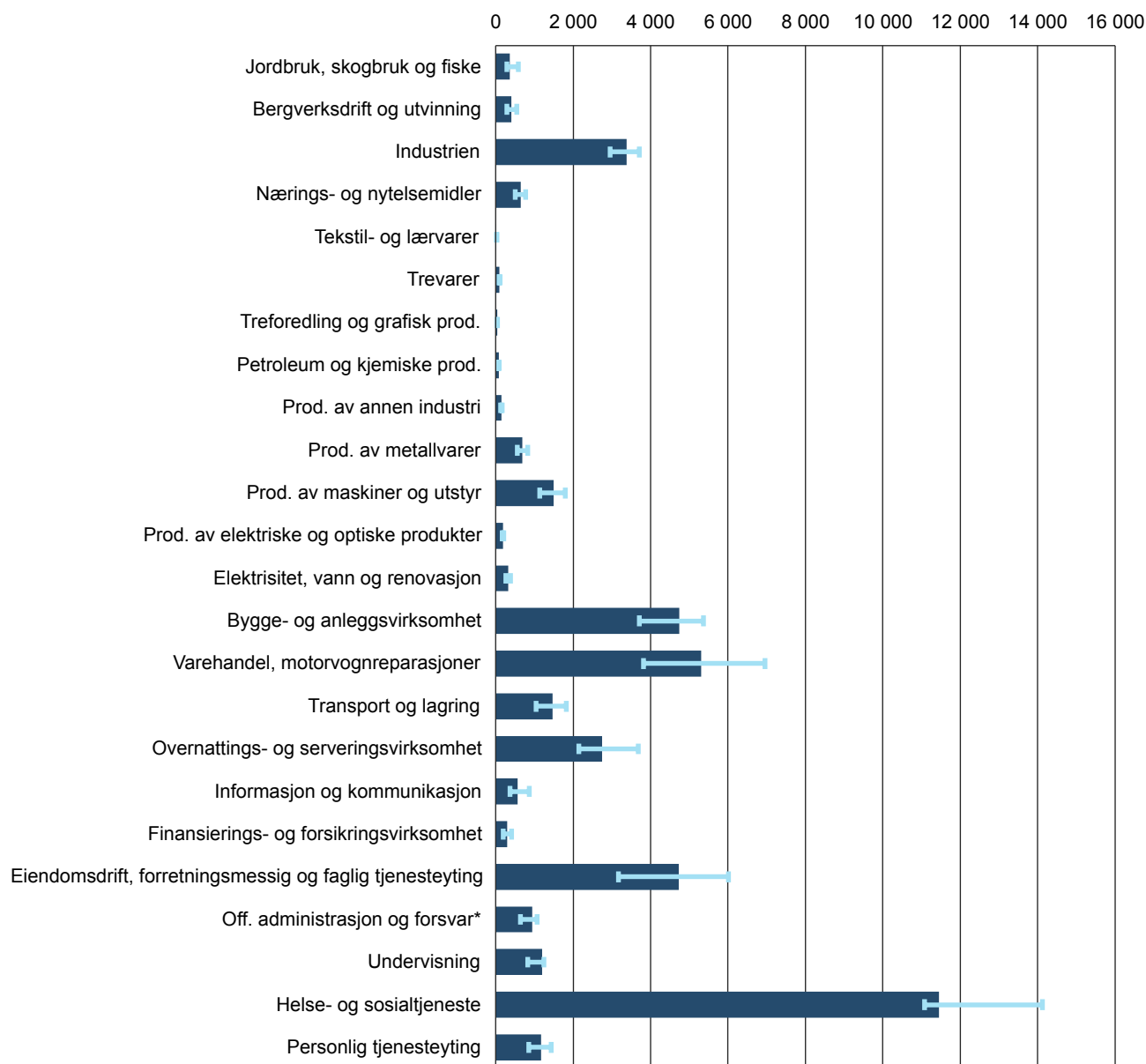
For å ta hensyn til dette regner vi ut konfidensintervall. Den faktiske mangelen vil med 95 prosent sannsynlighet ligge innenfor de respektive konfidensintervallene, som er presentert i figurene. Nederste mulige konfidensintervall kan ikke være lavere enn observert mangel i utvalget. Ta kontakt med artikkelforfatterne for mer utdypende informasjon om metoden.

Figur V1. Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller, etter fylke.

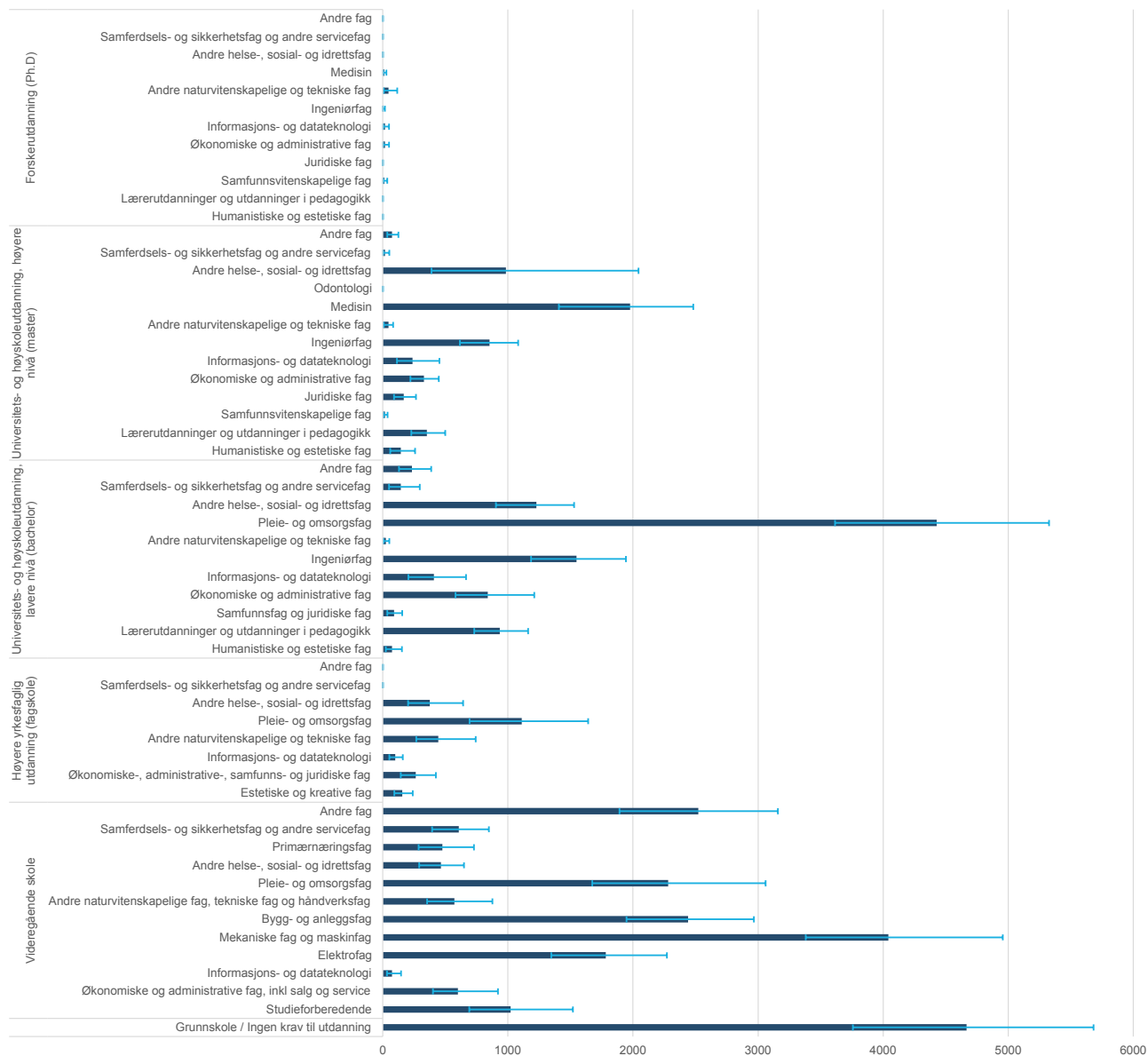
Kilde: Navs bedriftsundersøkelse 2025

Figur V2. Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller, etter næring.

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse 2025

Figur V3. Estimert mangel på arbeidskraft med konfidensintervaller, etter utdanning.

Kilde: Navs bedriftsundersøkelse 2025

10. SPØRRESKJEMA

Navs bedriftsundersøkelse 2025

Kartlegging av arbeidsmarkedet

- *Spar tid på skjemaer: Opplysninger dere gir i dette skjemaet kan helt eller delvis bli benyttet også av andre offentlige organer som har hjemmel til å innhente de samme opplysningene. (Lov om Oppgaveregisteret §§ 5 og 6.)*
- *Ønsker dere samordning? Ta kontakt med Oppgaveregisteret på telefon 75 00 75 00.*

1. Hvor mange ansatte er det i virksomheten i dag?

Ta med disse gruppene: Fast ansatte, midlertidig ansatte, lærlinger, permitterte, personer på arbeidsmarkedstiltak som dere har lønnsutgifter for og personer som er utleid til andre virksomheter, men som er ansatt hos dere.

Følgende tas ikke med: Innleid arbeidskraft.

Antall ansatte i dag:

2. Hvor mange ansatte venter dere å ha om ett år?

Ta med de samme gruppene som i spørsmål 1. Gi en vurdering ut fra virksomhetens forventninger i dag.

Sett kun ett kryss.

- ☐ Flere enn i dag
- ☐ Like mange som i dag
- ☐ Færre enn i dag

3. Har virksomheten de siste tre månedene forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse?

Vi ønsker svar selv om dere ikke venter en økning i antall ansatte det kommende året. Med forsøkt å rekruttere menes her at virksomheten aktivt har forsøkt å rekruttere ny(e) medarbeider(e) ved å lyse ut stilling, headhunte eller lignende, uten å lykkes.

- ☐ Ja, vi fikk ikke ansatt noen *Gå til spørsmål 4.*
- ☐ Vi fikk ikke ansatt noen med de kvalifikasjonene vi søkte etter, men har ansatt noen med lavere eller annen formell kompetanse *Gå til spørsmål 4.*
- ☐ Nei *Avslutt spørreundersøkelsen.*

4. Hva skyldes dette:

- ☐ Ingen/for få kvalifiserte søkere *Gå til spørsmål 5.*
- ☐ Annet *Avslutt spørreundersøkelsen.*

5. Innen hvilke yrker har dere forsøkt å rekruttere inn personer uten å få tak i rett/ønsket kompetanse, hvilken utdanningsbakgrunn var mest relevant for stillingen(e), og hvor mange stillinger dreier det seg om?

Spesifiser hvilke yrker og utdanninger det gjelder. Ta både med stillinger hvor dere ikke har fått ansatt noen og stillinger hvor dere har måttet ansette personer med lavere eller andre kvalifikasjoner enn dere søkte etter. Hvis dere for eksempel har søkt etter en barnehagelærer, men i stedet har måttet ansette en assistent, skal dere føre opp én barnehagelærer. For utdanning oppgis hvilken utdanningsbakgrunn som var mest relevant for stillingen. Korttidsengasjement på under 4 uker skal ikke tas med.

Yrke	Utdanning	Antall stillinger	Yrke	Utdanning	Antall stillinger
.....					
.....					
.....					
.....					
.....					

UTGIVER
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postboks 354
8601 Mo i Rana

OMBREKKING: Aksell AS
ISBN: 978-82-551-2550-1
ISSN: 1891-005X